

Лантух І. С.
викладач кафедри теорії
та історії держави та права
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ГРОШОВА ЗАСТАВА ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ МІСЦЕВИХ ВИБОРІВ: НОРМА ЧИ ПОРУШЕННЯ ПОЛІТИЧНИХ ПРАВ?

Питання грошової застави під час проведення є актуальне, тому що на виборах висувається велика кількість кандидатів, а в Україні грошова застава розглядається як один із виключних доказів «серйозних» намірів кандидата. На думку багатьох політиків - це робиться для свідомого ставлення до представлення інтересів держави, така думка підтримується такими науковцями сьогодення: О. В. Лаврінович, О. Б. Ковальчук .

Ми живемо в країні, яка опозиціонує себе як країна із демократичними виборами і маємо право на парламентських, президентських та місцевих виборах вільно обирати кандидатів [1].

25.10.2020 року місцеві вибори будуть відбуватися відповідно до нового Виборчого Кодексу, який вступив в дію з 1 січня 2020 року, і стосується проведення виборів. Стаття 225 Виборчого кодексу України зазначає, що організація партії, яка висунула виборчий список кандидатів у депутати обласної, міської (міста з кількістю виборців 90 тисяч і більше осіб) ради, на посаду міського голови (міста з кількістю виборців 90 тисяч і більше осіб), а також особа, яка висувається кандидатом на посаду міського голови (міста з кількістю виборців 90 тисяч і більше осіб) шляхом самовисування, після початку виборчого процесу та до подання документів до обласної, міської виборчої комісії для реєстрації кандидатів у депутати та на посаду міського голови вносить у безготівковому порядку на спеціальний рахунок виборчої комісії грошову заставу з розрахунку чотири розміри мінімальної заробітної плати, встановленої на день початку виборчого процесу, на кожні 90 тисяч виборців відповідного єдиного обласного, міського виборчого округу для кожного виду виборів окремо [1].

Існують два критерії обрання розміру застави у Виборчому Кодексі України: кількість виборців, які проживають в населеному пункті; кількість мінімальних зарплат, які помножуються на кількість виборців.

Цікавим є те, що грошова застава на місцевих виборах запроваджена новим Виборчим Кодексом України, раніше тривав збір підписів виборців на підтримку кандидата і партії.

Кандидати? котрі не мають фінансової спроможності не можуть представляти владу в регіоні. Окрім того, на місцевих виборах заборонили видавати кандидатами населенню продуктові набори, наклейки із емблемами пар-

тій, подарункові сертифікати, пільги та інше, бо це вважався прямим підкупом виборця. В цьому році розмір якихось агітаційних предметів, наприклад, флаг, повинен бути до 65 грн, все що буде вище - вважається підкупом .

Для порівняння з іншими країнами слід звернути увагу, що грошова застава не відіграє значної ролі на виборах у європейських країнах. На виборах 12 країн Європейського Союзу, до яких належать: Австрія, Болгарія, Литва, Румунія, Словаччина, Словенія, Кіпр, Польща, Португалія, Фінляндія, Франція та Чехія не використовується грошова застава таких розмірів, як в Україні, або вона взагалі не використовується.

Важливо зазначити, що за новим Виборчим Кодексом нововведенням також вважається система гендерної рівності, повинно бути 40% осіб однієї статті. Наприклад, із 5 осіб в кандидати повинно бути 2 жінки та 3 чоловіка чи навпаки. Нова виборча система має змусити депутатів реально працювати з виборцями на округах, стимулювати політичну конкуренцію. Однак, нецільним є питання поширення грошової застави для всіх учасників виборчих перегонів на місцевих виборах. Ще більш дискусійною є норма про те, що якщо грошова застава буде сплачена у меншому розмірі чи з іншими помилками, сплачена сума повертатись не буде. Це положення потребує доопрацювання.

Література:

1. Конституція: Закон України від 28.06.1996. №254к/96-ВР. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр> (дата звернення: 16.09.2020).
2. Виборчий кодекс: Закон України від 19.12.2019. №396-ІХ.. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/396-20> (дата звернення: 16.09.2020).